

ELTÉRŐ NÖVEKEDÉSFORMÁJÚ TALAJLAKÓ LOMBOSMOHA FAJOK KORAI VEGETATÍV REGENERÁCIÓS MECHANIZMUSAINAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Pénzesné Kónya Erika és Laknerfi Krisztina

Eszterházy Károly Főiskola Növénytani és Ökológiai Tanszék
Eszterházy Károly Főiskola, biológia BSc
konya@ektf.hu

Absztrakt:

Előzetes vizsgálataink arra mutattak, hogy több mohafaj, így a *Leucobryum glaucum*, *L. juniperoideum*, *Dicranum scoparium* és *Dicranum polysetum* is képes fragmentumokból vegetatív regeneráció után növekedni. A megfelelő kiszáradásos szakasz utáni fragmentáció mechanizmusait vizsgáltuk *Clymacium dendroides* és *Fissidens taxifolius* esetében. Az alapkérdés az volt, hogy melyik az a fragmentáció típus és utána melyik az a közeg, ahol a korai regeneráció a legintenzívebb az egyes mohafajok esetében. Van minden mohafajnak képessége a vegetatív növényke kifejlésztéséhez, csak meg kell találni a mechanizmust, amely ezt kiváltja, vagy vannak fajok, melyek erre nem képesek? Különböző nagyságú fragmentumok kerültek elhelyezésre vízbe, kerti talaj felszínre és tőzegre, üvegházi körülmények között tartva őket. Megállapítható, hogy mind a kiszáradási periódus, mind a közeg, mind pedig a fragmentum mérete alapján változik a regenerációs mechanizmus, a zöld sejtszövetek képződésétől kezdődően a csúcsi rhizoidok és a protonéma fonalakhoz hasonló fonalak képződéséig. A *Clymacium dendroides* esetében függ a regenerációs siker a növény fragmentumának eredeti helyétől is: levélke vagy szárszerű szakasz eredetű is lehet a fragmentum. A vizsgálat jelentősége kettős: alapvető adaptációs mechanizmusokat ismerhetünk meg extrém körülmények megjelenése esetén különböző mohafajoknál, az alkalmazott kutatási eredmények használhatók lehetnek mohával borított mesterséges felszínnek, oxigéntermelő felületek létrehozásához. A következő feladat a statisztikailag értékelhető mintaszám létrehozása az egyes szempontok (fajok, fragmentum típusok, közeg) szerint.